

Trwanie życia w województwie łódzkim i w Łodzi w latach 1990-2010

Opublikowane przez GUS 25 lipca br. informacje o trwaniu życia w Polsce w 2010 r. zachęcają do przyjrzenia się, jak zmieniała się długość życia mieszkańców Łodzi i województwa łódzkiego w ostatnich dwóch dekadach, tj. w okresie odnośnie do którego dysponujemy danymi. Samo trwanie życia to liczba lat, jaką średnio ma przed sobą noworodek przy założeniu utrzymywania się w długim okresie prawdopodobieństw zgonów w danym wieku odnotowywanych w analizowanym roku kalendarzowym. Jest to zatem wielkość hipotetyczna, niemniej mimo swej warunkowości dostarczająca informacji o ogólnym poziomie umieralności na danym terenie, a pośrednio o stanie zdrowia ludności badanego obszaru.

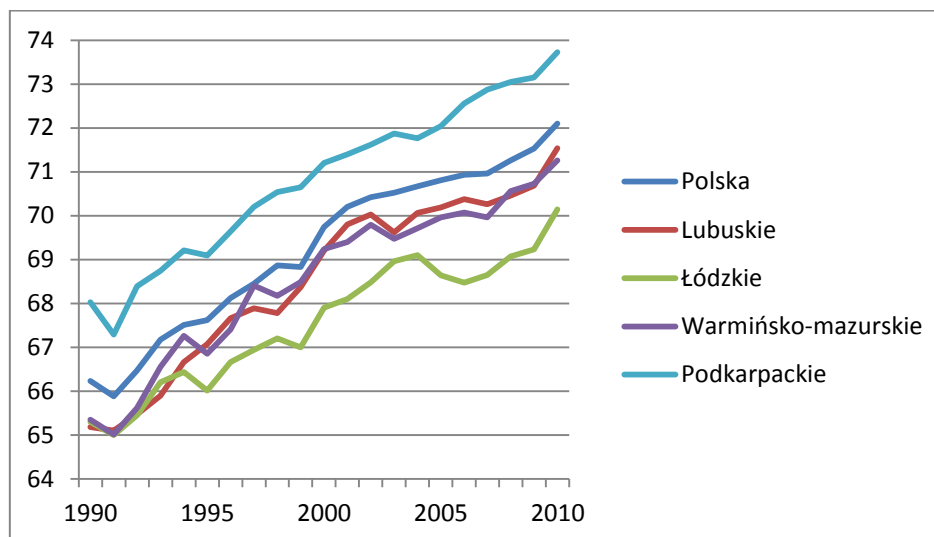
Generalnie trwanie życia w analizowanym okresie w Łódzkiem wydłużało się, jednak tempo jego wzrostu było zdecydowanie niższe niż dla Polski ogółem. Dla kraju bowiem przyrost trwania życia pomiędzy 1990 a 2010 r. wyniósł w przypadku mężczyzn 5,9 lat (wzrost z 66,2 na 72,1 lat), zaś w przypadku kobiet 5,4 (zmiana z 75,2 na 80,6 lat), podczas gdy w województwie łódzkim było to odpowiednio 4,8 (wzrost z 65,3 na 70,1 lat) i 4,9 (z 74,5 na 79,4 lat). Zaznaczyć należy, iż był to po województwie lubelskim najgorszy wynik w Polsce, zaś w najlepszej pod tym względem jednostce administracyjnej – województwie pomorskim – trwanie życia wydłużyło się w tym czasie o 7 lat w przypadku mężczyzn, zaś o 6,1 lat w przypadku kobiet.

W przypadku województwa łódzkiego w latach 1990-2010, trwanie życia, zarówno, jak i mężczyzn kobiet, należało do najkrótszych w Polsce. Co więcej, zaobserwować można było niepokojącą tendencję do pogarszania się względnej sytuacji na terenie naszego województwa. Jeśli dokonać porównania z danymi dla Polski ogółem oraz z jednostkami administracyjnymi zajmujące ekstremalne pozycje – najwyższą (odznaczające się generalnie najwyższymi parametrami trwania życia Podkarpacie) i najniższą (w przypadku mężczyzn to obok województwa łódzkiego lubuskie i warmińsko-mazurskie, zaś w przypadku kobiet – śląskie i lubuskie) – okazuje się, iż w ostatnim dwudziestoleciu narastała różnica pomiędzy

długością życia mieszkańców województwa łódzkiego i innych regionów. W przypadku innych jednostek administracyjnych o złej sytuacji w zakresie umieralności następowała szybsza niż w Łódzkiem poprawa parametrów trwania życia. W efekcie inne województwa poczęły w sferze umieralności „uciekać” naszemu województwu – wykres 1 i 2.

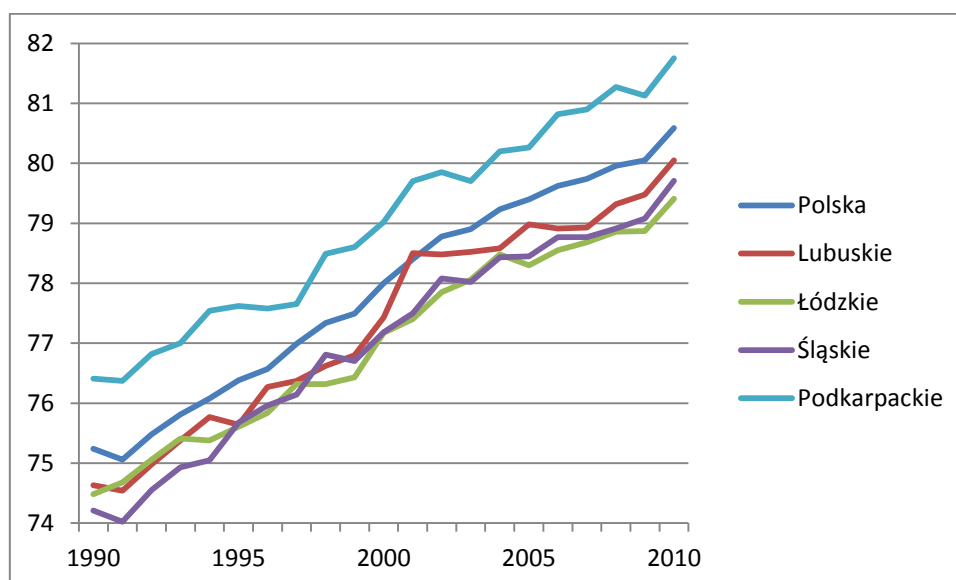
Wykres 1

Trwanie życia mężczyzn w wybranych jednostkach administracyjnych w latach 1990-2010

Wykres 2

Trwanie życia kobiet w wybranych jednostkach administracyjnych w latach 1990-2010

Zapóźnienie województwa w stosunku do średniej ogólnopolskiej wynosi w przypadku mężczyzn 9 lat, zaś w przypadku kobiet lat 5. Jeśli odwołać się do przodujących województw

– podkarpackiego i małopolskiego – zapóźnienie wynosi w przypadku mężczyzn 13 lat, a w przypadku kobiet 9-10. Tyle lat temu odnotowywano tam dzisiejszy poziom umieralności w Łódzkiem.

Tak niskie trwanie życia wynika przede wszystkim z wysokiej umieralności w mieście Łodzi. Jeśli bowiem spojrzeć na dane odnoszące się do statystycznych podregionów, które utożsamiać można z byłymi województwami (wyjątkiem jest podregion łódzki, w skład którego wchodzi było województwo miejskie łódzkie z wyłączeniem samej Łodzi), sytuacja jest trochę gorsza od ogólnopolskiej, lecz wyraźnie najgorzej jest na obszarze Łodzi i terenów ją bezpośrednio otaczających – tab. 1. Zaznaczyć należy jednak powolną, relatywną poprawę sytuacji w Łodzi w porównaniu z pozostałymi obszarami dawnego województwa miejskiego łódzkiego – tab. 1.

Tabela 1

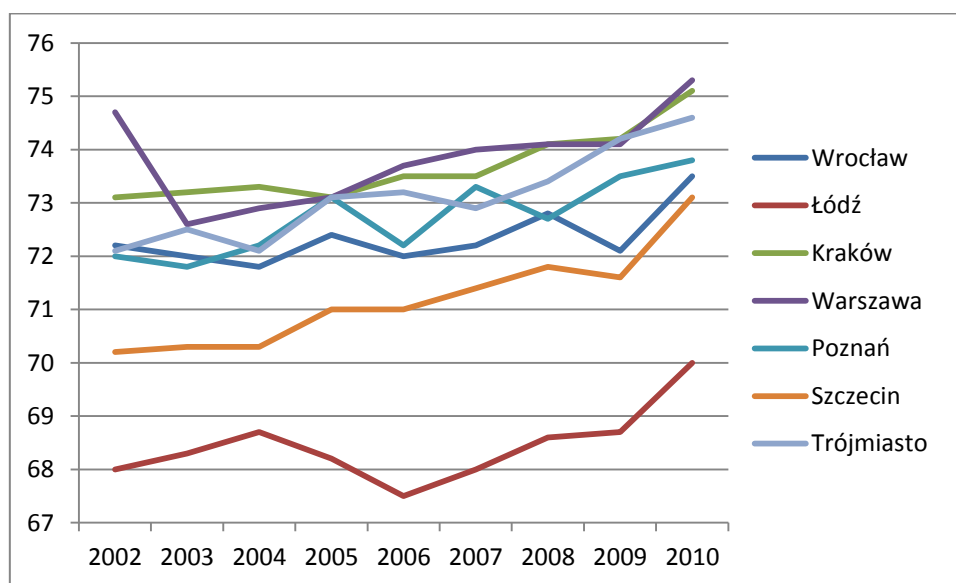
Trwanie życia na wybranych obszarach w latach 2007 i 2010

Podregion	2007		2010	
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
łódzki	69,0	78,1	70,0	78,8
piotrkowski	68,8	79,4	69,9	79,5
sieradzki	69,4	79,5	71,1	80,4
skierniewicki	68,8	79,2	70,0	79,5
m. Łódź	68,0	77,9	70,0	79,0
Polska	71,0	79,7	72,1	80,6

Sytuacja Łodzi jest o tyle specyficzna, iż jest to jedyne polskie wielkie miasto, w którym mieszkańcy żyją średnio krócej niż ogół ludności województwa i kraju. W tym przypadku zaznaczyć należy, iż różnica pomiędzy Łodzią a pozostałymi wielkimi miastami (tym terminem określa się w Polsce miasta posiadające przynajmniej pół miliona mieszkańców – czyli Warszawę, Kraków, Łódź, Wrocław i Poznań) czy bliskimi tego miana (mające łącznie ponad $\frac{3}{4}$ mln mieszkańców Trójmiasto, czy liczący ponad 400 tys. mieszkańców Szczecin) jest bardzo duża – w przypadku mężczyzn łodzianie żyją średnio o 4 lata krócej niż ich odpowiednicy z innych miast, zaś w przypadku kobiet jest to 1,5-2 lata – wykresy 3 i 4.

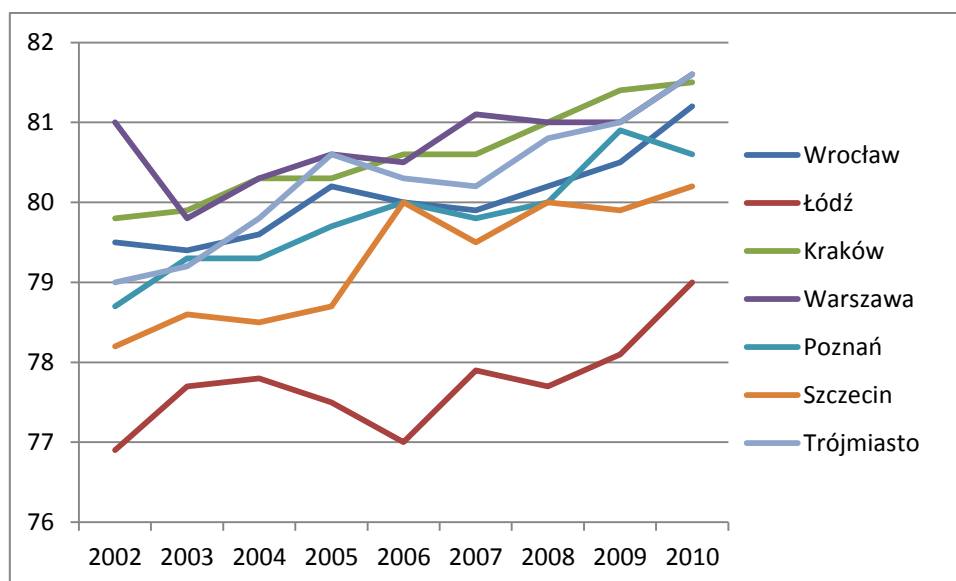
Wykres 3

Trwanie życia mężczyzn w największych miastach w latach 2002-2010

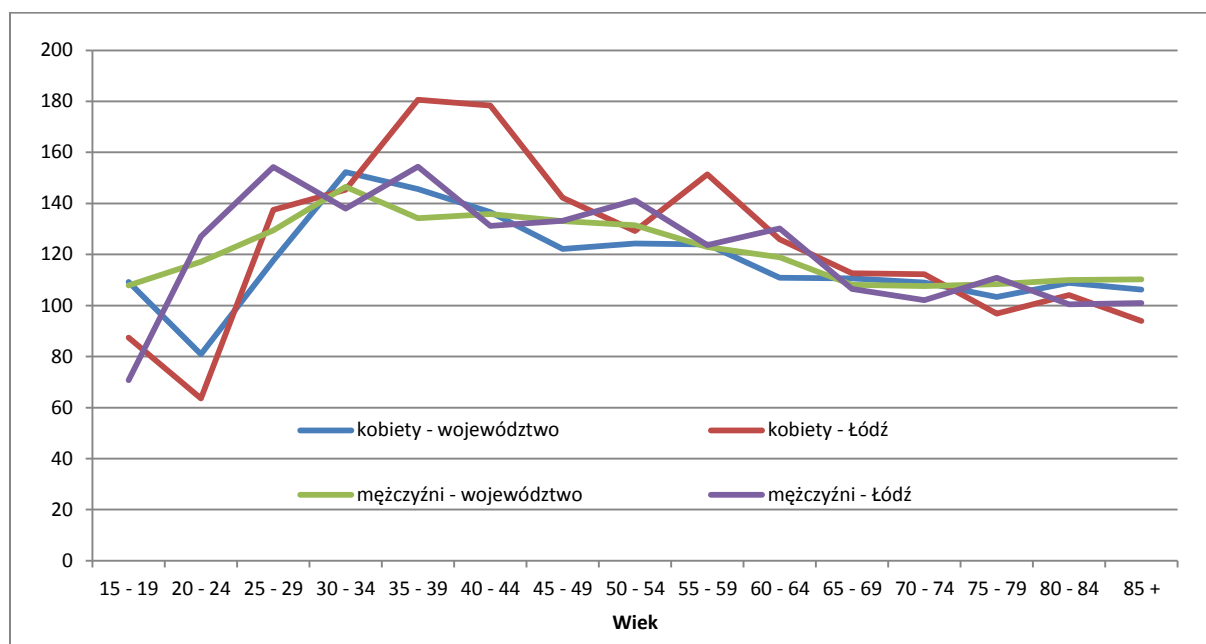
Wykres 4

Trwanie życia kobiet w największych miastach w latach 2002-2010

Krótsze trwanie życia mieszkańców województwa łódzkiego i jego stolicy wynika przede wszystkim ze zdecydowanie wyższej w porównaniu z średnią ogólnopolską umieralnością w wieku 30-60 lat. Jeśli poziom ogólnopolski w danym wieku przyjąć za 100, w przywołanej powyżej grupie wieku umieralność jest zazwyczaj o 30-50% wyższa, choć np. w przypadku kobiet mających 35-44 lata wyższa jest o 80% – zob. wykres 5.

Umieralność według wieku mężczyzn i kobiet mieszkających w województwie łódzkim
na tle Polski w 2010 r.

Jak pokazują badania odnoszące się do przyczyn zgonów, umieralność w województwie łódzkim i w Łodzi z powodów chorób układu krążenia jest o 20% wyższa niż średnia krajowa, w przypadku chorób układu oddechowego oraz zgonów spowodowanych wypadkami, urazami i samobójstwami o 25%, zaś w przypadku nowotworów o 10%. Te właśnie choroby są najważniejszymi obecnie przyczynami zgonów we współczesnej Europie i bez ich ograniczania nie można wyobrazić sobie wydłużania się trwania życia.

Miejmy nadzieję, że dynamiczny wzrost trwania życia odnotowany w 2010 r. – przy średnim dla Polski wzroście o długości życia o 0,6 roku w przypadku mężczyzn w województwie łódzkim odnotowano przyrost o 0,9, zaś w Łodzi o 1,3 lat, z kolei w zbiorowości kobiet wielkości te przyjęły odpowiednio 0,5, 0,5 i 0,9 lat – jest pierwszym symptomem poprawiającego się stanu zdrowia ludności Łodzi i województwa łódzkiego.

Dane GUS na temat trwania życia w 2010 r. dostępne na stronie:

http://www.stat.gov.pl/gus/5840_4721_PLK_HTML.htm